

Resumé bakalářské práce

Název: Corpus mysticum jako vztah eucharistie a církve v díle Henri de Lubaca

Autor: Ing. Daniel Klír, Ph.D.

Vedoucí práce: Th.Lic. Prokop Brož, Th.D.

Předkládaná bakalářská práce se zabývá vztahem eucharistie a církve v díle Henri de Lubaca. Stěžejním materiálem pro vypracování této práce se staly monografie *Corpus mysticum. L'Eucharistie et l'Église au Moyen Âge, Étude historique* (1944) a *Catholicisme: Les aspects sociaux du dogme* (1938). Práce se snaží ilustrovat vztah eucharistie a církve v rámci hledání původu, vývoje a významu sousloví *corpus mysticum*.

Sousloví *corpus mysticum* je někdy spojováno s apoštolem Pavlem, není ale biblického původu. Apoštol sám mluví o Kristově těle (*corpus*) bez potřeby přidávat adjektivum *mysticum*. Až do 9. století nebylo žádoucí rozlišovat jednotlivá těla Kristova. Když církevní otcové mluví o těle Kristově, myslí tím především církev a její jednotu.

V 9. století se opat Paschasius Radbertus zmiňuje o trojím výskytu těla Kristova v Písmu: o tělu narozeném z Panny Marie, svátostném tělu a tělu, kterým je církev. V rámci rozlišování jednotlivých těl Krista bylo nutné terminologicky odlišit svátostné tělo. Protože za *corpus par excellence* byla považována církev, byl pro eucharistii poprvé použit termín *corpus mysticum*.

Až do 11. století byla církev stále označována jako *corpus* bez potřeby upřesnění. Situace se ale změnila důsledkem sporu, který vyvolal Berengar. V reakci na Berengara se jakékoliv terminologické odlišování svátostného těla od těla z Panny Marie stalo podezřelým. Opět nastala potřeba jednotlivá těla od sebe odlišit. Zatímco eucharistie nemohla být označena „podezřelými“ adjektivy, mohla jimi být označena církev. Tak se znovu objevil výraz *corpus mysticum*, tentokrát pro označení církve (poprvé u Mistra Šimona).

Tento poměrně dramatický vývoj, doktrinální rozepře, vyprchání symbolismu církevních otců, to vše ještě neznamenalo okamžité změny v eucharistické nauce. Od křesťanského starověku až do doby sv. Tomáše Akvinského se všichni shodli, že podstatným plodem svátosti je jednotu církve v Kristu a s Kristem. Přes různé označení eucharistie nebylo možné svátostné tělo oddělit od těla, kterým je církev. Církev jako *corpus mysticum* představovala tělo mysticky naznačené eucharistií. Adjektivum *mysticum* tak bylo hmatatelným vyjádřením vztahu eucharistie a církve.

Situace se změnila v době, kdy se z výrazu *corpus mysticum* stává terminus technicus pro označení církve a kdy se vnímání církve odtrhlo od tajemství eucharistie. Toto oddělení bylo umožněno vznikem politicko-juristických ekleziologií při sporu o moc papeže a císaře. Oddělení církve od eucharistie ovlivnilo jak eucharistickou nauku tak ekleziologii. Na jedné straně totiž můžeme vidět růst individualistické zbožnosti a úcty k eucharistii; na straně druhé se u církve jako *corpus mysticum* nebezpečně vyprázdnil význam slova mystický, protože již neoznačoval vztah církve k eucharistii. V době reformace pak sousloví „mystické tělo“ podlešlo nebezpečí „zduchovnění“.

Základní teze Henri de Lubaca v monografii *Corpus mysticum* je, že tělo Kristovo je zároveň jedno a trojí. Podle něj nemůže být kauzalita mezi Kristem, eucharistií a církví dostatečně silně vyjádřena. Tak se setkáváme s tvrzením, že „eucharistie utváří církev a církev utváří eucharistii“.